

igjennem en Commission, og denne Tanke blev endnu stærkere fremhævet af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (R. C. Raisen), medens den ogsaa syntes at finde Anklang paa flere Steder. Det er denne Tanke, der væsentligt er bragt til Gjennemførelse i det Forslag, som foreligger fra flere Medlemmers Side, til hvilket jeg har sluttet mig, og for hvilket jeg i dette Dieblik fører Ordet. Det er bygget paa Grundlag af det Forslag, som ved Sagens anden Behandling var stillet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse), hvilket vel ikke fik Majoritet, men dog en Minoritet, der nærmede sig til Halvdelen, for sig, og det indeholder nu den nærmere Bestemmelse, at det ikke er de ordinaire Domstole, som skulle afgjøre disse Stridigheder, men en Commission. Jeg vil bede de Herrer om at see paa Endringsforslaget med Velvilje, og jeg haaber, at den ærede Indenrigsminister vil erkjende, at man deri ikke blot har søgt at nærme sig Udkastet saameget, som det har været muligt, men at man ogsaa har stræbt at finde en Ordning, der, medens den lader Udkastets Grundtanke være uroftet, ogsaa forsaavidt slutter sig til Udkastet, at man bringer en Fremgangsmaade i Forslag, som gjør det muligt virkelig i en nær Fremtid at faae en Tilendebringelse af denne Sag. Jeg skal tillade mig nærmere at udvikle dette, thi jeg antager, at den Modstand, der tidligere er reist imod de forskjellige til denne Sag stillede Endringsforslag, hvilken i det Væsentlige har faaet sin Eftyrke ved de ærede bornholmske Rigsdagsmænds Medvirkning, har været begrundet i Frygten for, at Sagens Ordning derved skulde blive udført i en uvis Fremtid, og at den ikke skulde blive ført tilende i denne Session, saaledes at de uheldige og forvirrende Forhold, der ere tilstede paa Bornholm med Hensyn til dette Forhold, fremdeles skulde vedblive at bestaae i længere Tid. Naar de Herrer ville see paa Endringsforslaget, tror jeg imidlertid, de ville erkjende, at man, samtidigt med, at man har fastholdt, at de Private ikke bør afskæres fra at faae deres privatrettlige Krav prøvede ved en Domstol, naar de mene at have saadanne, tillige har stillet Forslag til en

Ordning paa en saadan Maade, at denne med Sikkerhed vil kunne ventes tilendebragt fuldt saa tidlig som den, Udkastets § 3 gaar ud paa at indføre, og den Ordning, som man foreslaaer tilbragt igjennem en Commission, er fremdeles foreslaaet indrettet saaledes, at Sagen ikke vil medføre nogen Udgift for Bornholmerne. Endringsforslaget forandrer ikke Noget i den Grundtanke i Lovudkastet, at disse Udmarksjorder skulle henlægges til Kommunen som Communeleedom, naar der ikke særligt gjøres Undtagelser deraf paa Grund af særegne Foranstaltninger fra enkelte Privates Side, men, forsaavidt saadanne Krav maatte fremkomme, gjør man det muligt, at de kunne blive underkastede en Prøvelse, som skal finde Sted ved en Commission, der skal afgjøre Sagen paa Stedet, i hvert enkelt Sogn, og efter en hurtig, summarisk Fremgangsmaade, saaledes at det kan antages, at Sagerne for hvert Sogns Vedkommende ville, naar der overhovedet har været reist Strid, kunne tilendebringes i Efteraaret, eller i alt Fald — det kan man sige med fuldkommen Sikkerhed — i Vinterens Løb. Efter Udkastets § 3 skal Kommunens Forvaltning af disse Jorder først tage sin Begyndelse den 1ste Mai 1867; man giver altsaa med andre Ord enkelte Private, der maatte mene at have Krav paa at faae en Andeel i Udmarksjorderne, en Frist til at faae Forholdet ordnet, indtil den 1ste Mai 1867. — Efter Endringsforslaget kan det derimod forudsæes med Sikkerhed, at de Stridigheder, der muligt ville kunne blive reiste, ville være tilendebragte endog inden den 1ste Mai 1867, saaledes at der ikke vil stee nogen Forhaling af Sagen ved at gaae den Vej, det anviser. Det vil fremdeles bemærkes, at der i Endringsforslaget er udtalt, at denne Commission, der skal bestaae af fem Medlemmer, skal begynde sin Virksomhed i ethvert Sogn med at møde til mindelig Overenskomst imellem alle de Paagjældende, hvorved forstaaes Sogneforstanderskabet som Repræsentant for Kommunen og alle de enkelte Personer, der kunne formene at have Krav paa Løb og Andeel i Udmarksjorderne. Naar en Commission, der, hvis Overenskomst ikke naaes, har Myndighed til at afgjøre Sagen ved en